

Arbeidsmarkedet nå – mai 2007

“Arbeidsmarkedet nå” er et månedlig notat fra Statistikk og utredning i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Johannes Sørbo, johannes.sorbo@nav.no 30. mai 2007.

Fortsatt lavere ledighet

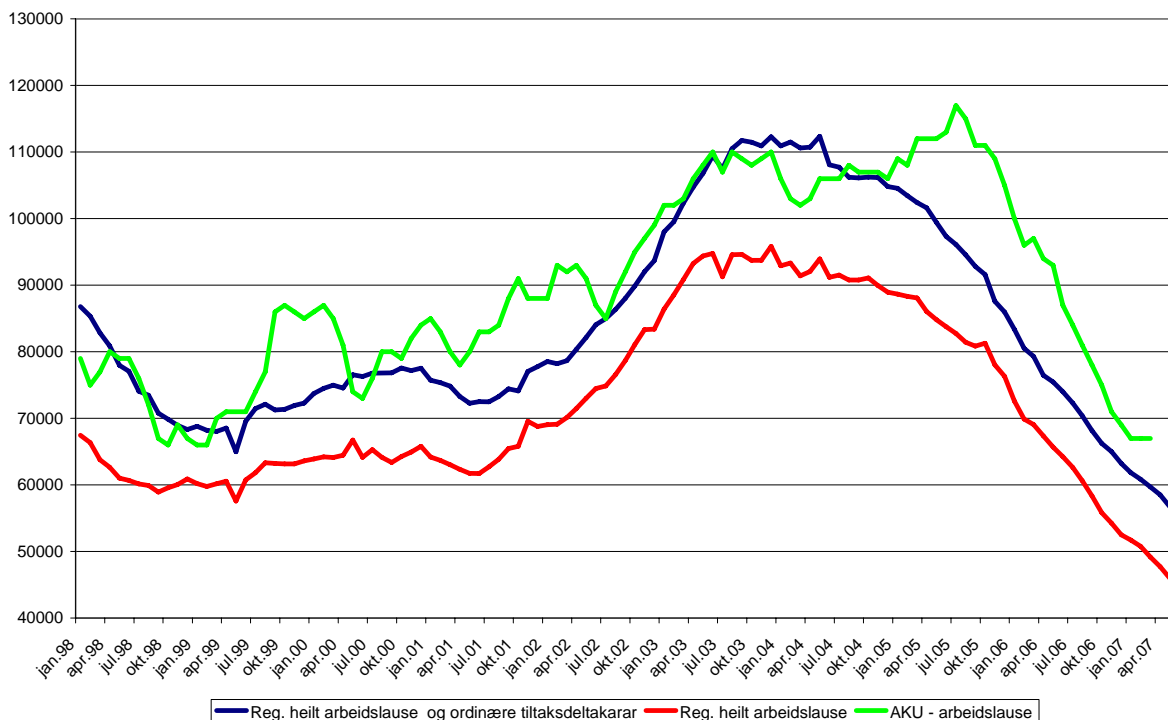
Den registrerte ledigheten falt markert også i mai 2007. Ved utgangen av måneden var det 46.000 registrerte ledige, når man justerer for vanlige sesongvariasjoner, en nedgang på 1.800 fra april. Nedgangen er omtrent den samme når man også inkluderer ordinære tiltaksdeltakere.

Ved utgangen av mai var det registrert 42.400 arbeidsledig, en nedgang på 18.200 (-30 %) fra mai i fjor.

Tallet på ledige stillinger fortsatte å øke siste måned, samtidig som tilgangen på ordinære arbeidssøkere er på et rekordlavt nivå. Dette viser at det skjer en markert tilstramming på arbeidsmarkedet.

Målt ved Statistisk sentralbyrås arbeidskraftsundersøkelser (AKU), har det vært en utflating av arbeidsledigheten de siste par månedene. Det kan imidlertid være en del tilfeldige svingninger i denne størrelsen fra måned til måned. Arbeidsledigheten målt ved AKU ligger fortsatt på et høyere nivå enn den registrerte ledigheten, men forskjellen har blitt betraktelig mindre i løpet av de siste par årene.

Figur 1: Utviklingen i tallet på registrerte helt arbeidsledige, summen av registrerte helt arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere og AKU-ledige. Sesongjusterte tall. Januar 1998 – mai 2007 (mars 2007 for AKU-ledige).

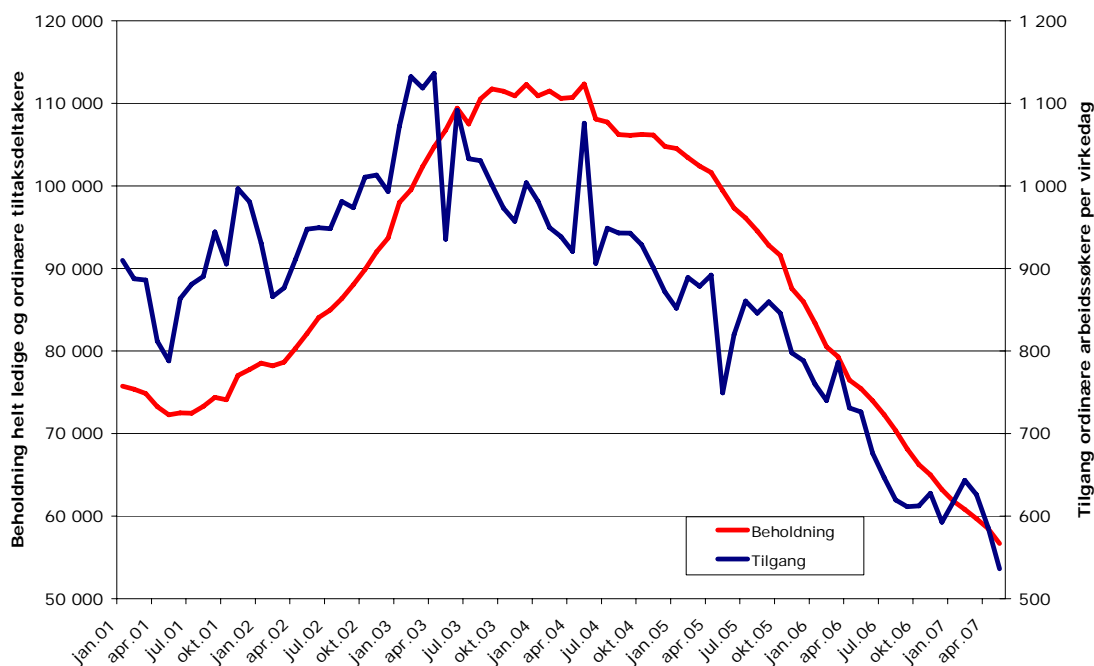
Kilde: NAV.

Svært lav tilgang av nye arbeidssøkere

Tilgangen av ordinære arbeidssøkere lå lenge stabilt på et svært lavt nivå. De siste månedene har imidlertid tilgangen falt til et enda lavere nivå. Tilgangen av arbeidssøkere er nå på det laveste nivået siden vi startet med å produsere denne statistikken.

Samtidig som tilgangen av nye arbeidssøkere går ned, faller arbeidsledigheten sterkt blant de som har vært arbeidsledige i mellom et halvt og to år.

Figur 2: Tilgangen av ordinære arbeidssøker per virkedag, beholdning helt arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere. Sesongjusterte tall januar 2001 – mai 2007.

Kilde: NAV.

Flere ledige stillinger siste måned

Figur 3 viser at tilgangen av ledige stillinger økte noe siste måned når man korrigerer for vanlige sesongvariasjoner. Denne indikatoren svinger ofte en del fra måned til måned, men trenden er klart stigende. Dette viser at etterspørselen etter arbeidskraft fortsatt er svært høy.

Figur 3: Tilgang ledige stillinger utlyst i media. Januar 1999 – mai 2007. Sesongjusterte tall.

Kilde: NAV.

Den økonomiske utviklingen internasjonalt

Veksten i USAs økonomi ser ut til å fortsette, men med en viss avmatning. Denne veksten har i stor grad vært drevet av økt privat konsum. Økningen i konsumet har igjen langt på vei vært finansiert av økte boliglån muliggjort av en sterk prisøkning på boligmarkedet. Det har vært en betydelig avkjøling av det amerikanske boligmarkedet den siste tiden, hvor omsettingstiden har steget markert mens prisene og igangsetting av nye bygg har gått ned. Tidligere nedgangskonjunkturer i USA har ofte vist seg først ved et svakere boligmarked, og avmatningen den siste tiden gir dermed betydelig usikkerhet for veksten fremover. Et godt arbeidsmarked med redusert arbeidsledighet og økende sysselsetting kan imidlertid dempe de negative konsekvensene fra et fall i boligprisene.

Euro-området er inne i en periode med sterk vekst. Veksten har i hovedsak vært drevet av økt eksport, men vekst i private investeringer og etter hvert privat forbruk har bidratt. Fremdeles er konsumveksten svak, men det forventes at denne vil ta seg opp. I og med at veksten i eurosonen langt på vei er eksportdrevet, er det fare for at en eventuell nedgang i USAs økonomi også etter hvert vil gi økonomisk tilbakeslag blant disse landene.

Svensk økonomi er inne i periode med høy vekst. Lave renter bidrar til sterk vekst i privat forbruk, samtidig som internasjonal oppgang stimulerer eksporten. Denne utviklingen har påvirket arbeidsmarkedet hvor både arbeidsstyrken og sysselsettingen stiger raskt. Også i Danmark er det sterk vekst i økonomien.

Den økonomiske utviklingen er generelt sterk i de nye EU-landene. Veksten er spesielt kraftig i Baltikum. Arbeidsledigheten er imidlertid fremdeles høy (over 10 %).

Veksten i Kina er meget høy. En del analytikere påpeker muligheten for at økonomien er ferd med å bli overopphøyet. For å redusere faren for overopphøying har myndighetene gjennomført flere tiltak; blant annet høyere renter og økte reservekrav i bankene. Også India opplever sterk vekst. Både indisk og kinesisk økonomi er avhengig av eksport til USA. Imidlertid har Kina økt sine markedsandeler over et bredt spekter av varegrupper i mange land.

Utviklingen i norsk økonomi

Norsk økonomi har siden 2. kvartal 2003 vært inne i en oppgangskonjunktur med vekst over trendvekst. Oppgangskonjunktoren har blitt drevet av lave renter med økt privat konsum og et høyt nivå på oljeinvesteringene. Veksten i norsk økonomi er bredt basert med vekst i store deler av økonomien. Høyt nivå på oljeinvesteringene og økte priser på tradisjonelle eksportvarer, særlig verkstedsprodukter, har gitt vekst i industriproduksjonen de siste årene. Vekst i investeringer, blant annet i boligbygging, har gitt høy vekst i bygg- og anleggssektoren, mens høy vekst i privat forbruk har ført til økt aktivitet innen handel og tjenesteyting.

Teknisk beregningsutvalg la 26. februar 2007 fram en rapport som viste at gjennomsnittlig lønnsvekst i 2006 ble 4,1 prosent, mot 3,3 prosent i 2005. Overhenget fra 2006 til 2007 er også større enn i de foregående årene. Lønnsveksten er dermed på vei opp. I første halvdel av april ble mellomoppgjørene innenfor privat sektor (industrien og handelsnæringen) ferdigforhandlet med moderate sentrale tillegg. Rammen for oppgjørene tilsvarer en gjennomsnittlig lønnsvekst på om lag 4,5 prosent fra 2006 til 2007. Oppgjørene for kommune og stat er også ferdigforhandlet, og rammen for her ble på omtrent 4,8 prosent. Lønnsveksten er dermed noe høyere i år sammenlignet med 2006. Med det stramme arbeidsmarkedet vil det ikke være overraskende om de lokale lønnsforhandlingene til høsten resulterer i lønnstillegg som går utover rammen.

Foreløpige nasjonalregnskapstall for 1. kvartal 2007 viser sterk vekst i norsk økonomi. Tallene viser at BNP i Fastlands-Norge økte med 1,4 prosent fra 4. kvartal 2006 til 1. kvartal 2007. I tilsvarende periode for ett år siden var veksten i BNP på 0,9 prosent, og den totale veksten i BNP for fastlands-Norge var på 4,6 prosent i 2006 sett under ett.

Veksten i sysselsettingen målt ved Nasjonalregnskapet var på hele 82.000 personer fra 1.kvartal 2006 til 1.kvartal 2007, det vil si 11.000 flere enn det AKU viser. Forskjellen skyldes at Nasjonalregnskapet også fanger opp ikke bosatte personer som er på korttidsopphold med jobb i norske bedrifter. I følge månedstall fra AKU har sysselsettingsveksten fortsatt inn i 2007.

Sterk nedgang i ledigheten for undervisningsarbeid

Figur 4 viser at ledigheten går sterkt ned for alle yrkesgrupper. Nedgangen er sterkest innen jordbruk, skogbruk og fiske (-38 %), dette er imidlertid en yrkesgruppe med få arbeidsledige. Samtidig går også sysselsettingen klart ned innen jordbruk, skogbruk og fiske, noe som tyder på at de arbeidsledige finner arbeid innenfor andre næringer. Andre yrkesgrupper med sterk nedgang i arbeidsledigheten er kontorarbeid (-35 %) og ingeniør- og IKT-fag (-34 %). Minst nedgang har det vært innen barne- og ungdomsarbeid (-24 %).

Offentlige yrker

Nedgangen i ledigheten er nå sterk for førskolelærere (-37 %) og grunnskolelærere (-32 %). Dette er yrker som i utgangspunktet har lav ledighet. Innenfor helse, pleie og omsorg er nedgangen i ledigheten særlig stor for vernepleiere (-36 %), hjemmehjelpere (-29 %) og hjelpepleiere (-26 %). For sykepleiere har nedgangen vært mer beskjeden (-15 %).

Ingeniør- og IKT-fag

Det er en sterk nedgang i arbeidsledigheten blant de fleste yrker innenfor denne yrkesgruppen. Spesielt sterk har nedgangen vært for IKT-yrker (-38 %) og sivilingeniører og sivilarkitekter (-35 %).

Industriarbeid

Innenfor industriarbeid er nedgangen i ledigheten fortsatt sterk. Det er blant annet stor nedgang for automatikere og elektriske montører (-53 %), operatører innen metallurgisk prosessfag (-50 %) og støpere, sveisere, platearbeidere og lignende (-33 %).

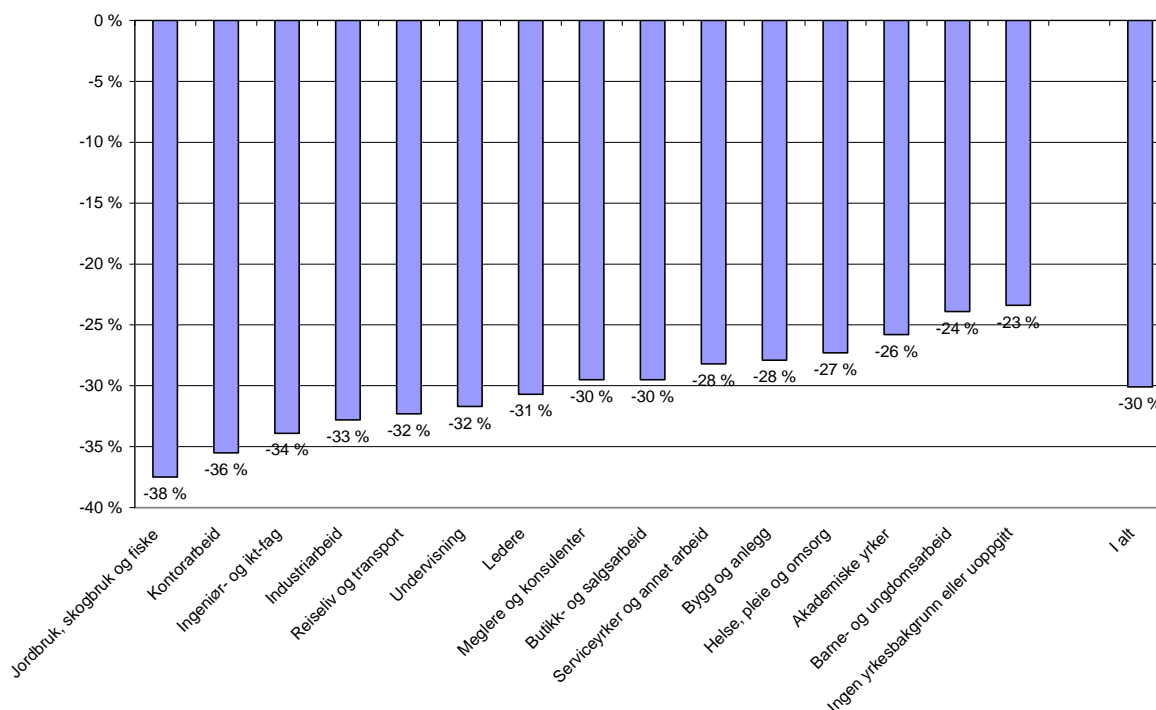
Bygg og anlegg

Ved utgangen av mai er det 28 prosent færre arbeidsledige med bakgrunn i bygge- og anleggsgfag enn i mai i fjor. Særlig stor har nedgangen i arbeidsledigheten vært for elektrikere (-42 %) og snekkere og tømrere (-35 %).

Kontorarbeid

Innen kontorarbeid går ledigheten nå sterkere ned enn for gjennomsnittet av yrkesgruppene. Nedgangen er blant annet stor for sekretærer (-42 %), økonomimedarbeidere og revisjonsassistenter (-40 %) og sentralbordoperatører (-38 %).

Figur 4: Prosentvis endring i tallet på registrerte arbeidsledige etter yrkesbakgrunn. Mai 2006 - mai 2007.

Kilde: NAV.

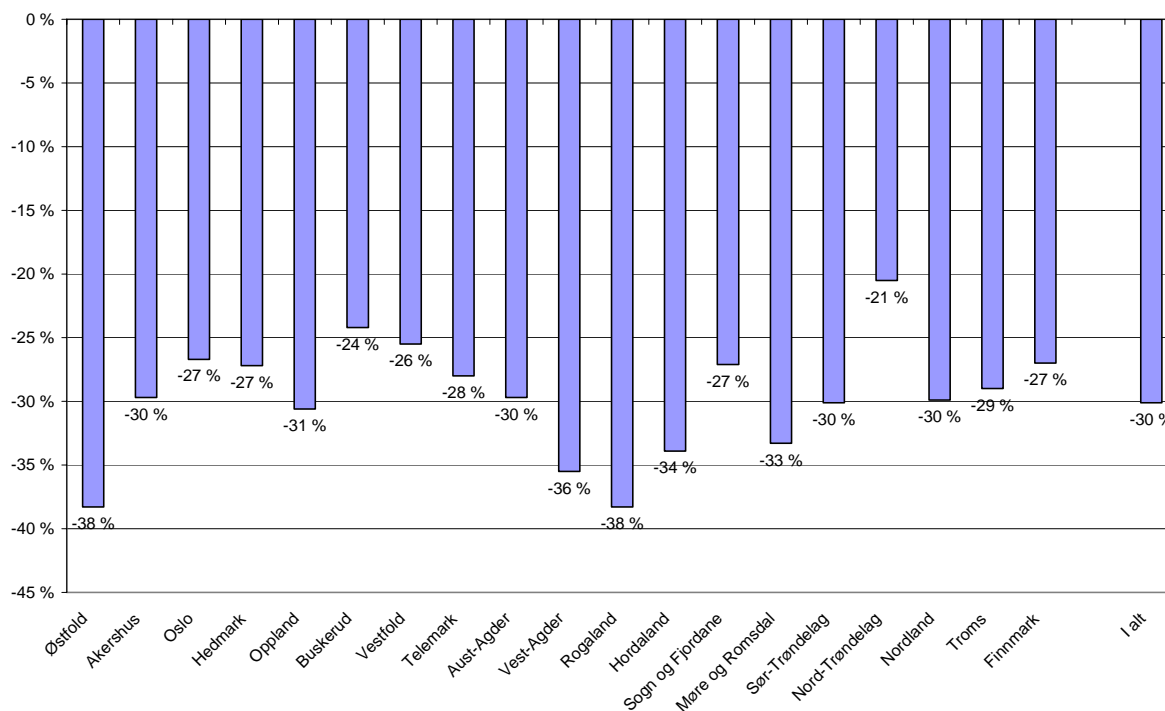
I prosent av arbeidsstyrken er ledigheten lavest for undervisning (0,8 prosent), ledere (0,8 %) og ingeniør og IKT-fag (0,8 %). Høyest ledighet er det innenfor reiseliv og transport (2,5 %), serviceyrker og annet arbeid og barne- og ungdomsarbeid (2,3 %).

Nedgang i arbeidsledigheten i alle fylker

Den registrerte ledigheten har det siste året avtatt sterkt i alle fylker, se figur 5. Nedgangen er aller størst i Østfold og Rogaland, hvor det nå er 38 prosent færre arbeidsledige enn på tilsvarende tidspunkt i fjor.

Ved utgangen av mai er arbeidsledigheten lavest i Rogaland (1,1 %), Oppland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal (1,3 %).

Figur 5: Prosentvis endring i antall registrerte arbeidsledige fordelt på fylke. Mai 2006 – mai 2007.

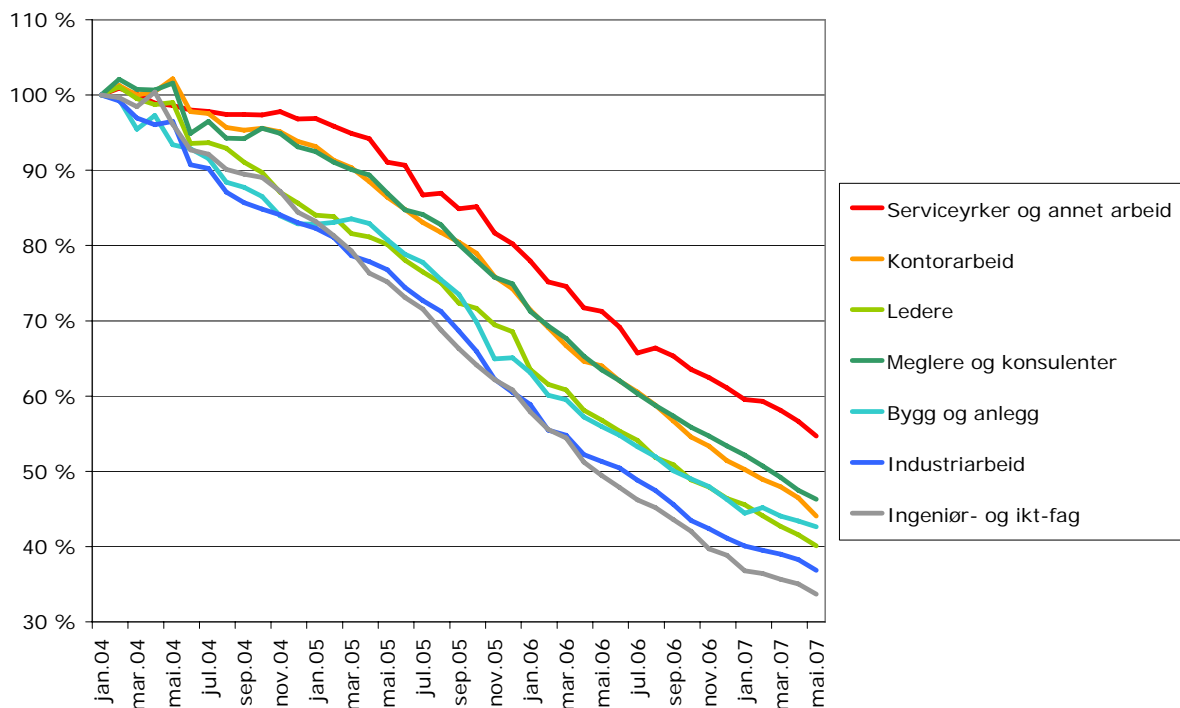
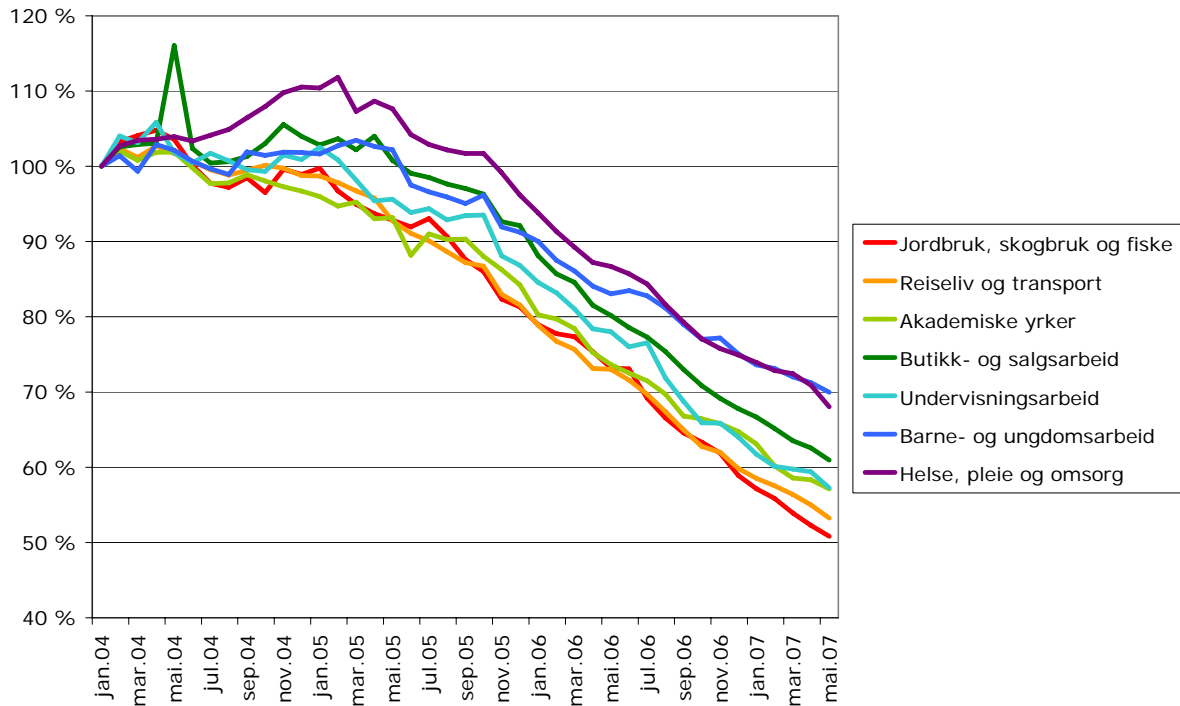
Kilde: NAV.

Spesielle forhold ved månedsoppdateringen

Det er ingen kjente spesielle forhold som påvirker månedstallene for arbeidsmarkedet i mai.

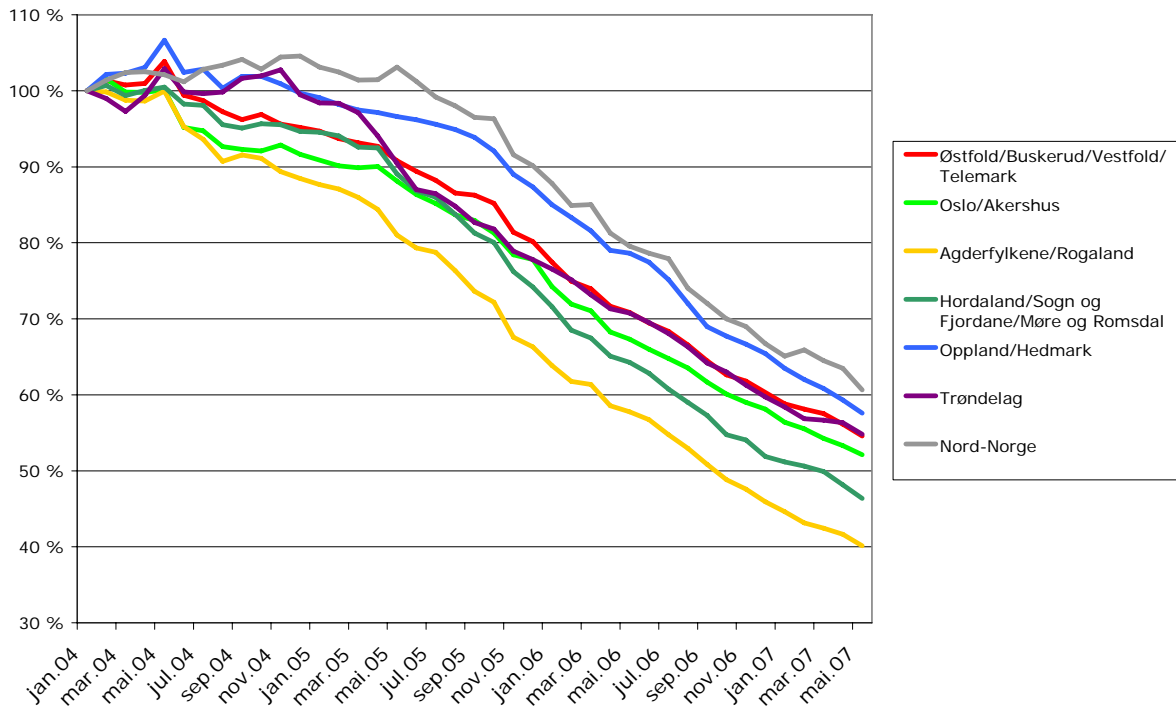
Figurvedlegg

Figur 6 og 7: Utviklingen i summen av registrerte arbeidslause og ordinære tiltaksdeltakere innenfor yrkesgrupper (yrkesbakgrunn). Januar 2004 – mai 2007. Januar 2004 = 100. Sesongkorrigerte tall.

Kilde: NAV.

Figur 8: Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere i regioner. Januar 2004 – mai 2007. Januar 2004 = 100. Sesongkorrigererte tall.

Kilde: NAV.